



Levanger kommune

Skolebruksplan Levanger 2010-2014

Kommunestyrets vedtak 3. mars 2010 i sak 9/10:

K-styrets vedtak om struktur i [sak 55/09](#)- økonomiplan 2010-2013 står fast. I tråd med dette og etter vurdering av høringsuttalelsene vedtas følgende utbyggingsrekkefølge:

1. Nettet ungdomsskole, Mule skole, Ytterøy skole og Nesheim skole. Det er behov for å foreta en mindre endring av inngangspartiet ved Ekne skole.
2. Mule skole renoveres/bygges ut slik at skolen gis en fleksibel utforming som tar høyde for økt elevtall.
3. Ytterøy skole bygges ut slik at man får samlet 1.-10. trinn i samme bygg.
4. Arbeidet med oppgradering av skolenes og barnehagenes pedagogisk tilrettelagte uteområder videreføres. Deler av den økonomiske avsetningen kan nyttes til trafikksikkerhetstiltak som grenser mot veganlegget.
5. Det legges til rette for alternativ energi til varme i alle større renoveringer og nybygg i henhold til kommunal energiplan.

1	INNLEDNING OG MANDAT	3
2	OPPSUMMERING	4
3	PLANFORUTSETNINGER.....	5
3.1	Lover og vedtak som forutsetning for plan	5
3.1.1	Nasjonale:.....	5
3.1.2	Kommunale:	7
4	PROSESSEN.....	8
5	PROGNOSE.....	9
5.1	Folketallsutvikling	9
5.2	Elevtallsutvikling	9
5.3	Boligbygging.....	10
6	BYGNINGER OG UTEOMRÅDE.....	12
6.1	Skolenes fysiske miljø.....	12
6.1.1	Krav til bygninger.....	12
6.1.2	Forskjellige typer rom og bruken av dem	13
6.1.3	Spesialrom	13
6.1.4	Ansattes arbeidsmiljø	13
6.2	Uteområdet.....	14
6.2.1	Krav til uteområdet:.....	14
6.2.2	Oppfølging av Skolebruksplanen 2006-2009	15
6.3	Status skole for skole (klasser og elever etter prognose til 2015)	16
6.3.1	Åsen skole (1-10, 11-12 klasser, 235-213 elever)	16
6.3.2	Tuv skole: (1-7, 4-3 klasser, 61 - 36 elever).....	16
6.3.3	Ekne skole: (1-7, 4 klasser, 64-58 elever).....	16
6.3.4	Skogn barne og ungdomsskole:(1-10, 24-22 klasser, 481-440 elever)	16
6.3.5	Nesset ungdomsskole:(8-10, 9-7 klasser, 181-199 elever)	16
6.3.6	Nesheim skole (1-7, 15-17 klasser, 311-349 elever)	16
6.3.7	Halsan skole: (1-7, 8-10 klasser, 184 – 177 elever).....	16
6.3.8	Frol skole: (1-10, 26-25 klasser. 594-578 elever).....	16
6.3.9	Mule skole: (1-7, 7 klasser, 103 – 84 elever).....	17
6.3.10	Okkenhaug skole: (1-7 59-63 elever, 3-4 klasser)	17
6.3.11	Ytterøy skole: (1-10, 67-47 elever, 5-4 klasser)	17
6.4	Vedlikehold, sanitære rom, trivsel	17
7	VURDERING AV VIKTIGE MOMENTER - SKOLESTRUKTUR.....	18
7.1	Skoleskyss.....	18
7.1.1	Om forholdet til friskoler – skyss	18
7.2	Pedagogiske forhold.....	18
7.2.1	Begrepet likeverdig skoletilbud.....	18
7.2.2	Nasjonale føringer for begrepet likeverdig skoletilbud	18
7.2.3	Likeverdig skoletilbud i Levanger kommuner.....	19
7.2.4	Skolestørrelse og kvalitet.....	19
7.2.5	Små og store skoler.....	20
7.3	Endringer for lokalmiljøet.....	20
7.3.1	Noen tilbakemeldinger fra tidligere nedlegginger	20
7.4	Foreldre og elever—holdninger og tilbakemeldinger	21
8	KONKRETE VURDERINGER AV SKOLESTRUKTUR.....	22
8.1	Lokaler for ungdom med alvorlig nedsatt funksjonsevne	22
8.2	Større fleksibilitet ved opptak	22
8.2.1	Justering av kretsgrenser	22
8.3	Mulige strukturelle endringer i Levanger Kommune	22
8.3.1	Alternativ 2. Tuv flyttes til Skogn	23
8.3.2	Alternativ 5. Okkenhaug legges til Mule.....	23
8.3.3	Alternativ 11. Ungdomstrinn Ytterøy til Frol.....	23
8.3.4	Alternativ 8 Nesset U, Frol og Ytterøy U.(og alternativ 6)	23
8.3.5	Alternativ 9. Åsen U til Skogn	24
9	ØKONOMI.....	25
10	OPPFØLGING.....	26
11	REFERANSER OG KILDER.....	26
12	VEDLEGG.....	26

1 INNLEDNING OG MANDAT

Driftskomiteen i Levanger Kommune vedtok i sak 33/08, 24.9.2008, revisjon av skolebruksplan for Levanger og mandat for arbeidet. Planen legges fram for Driftskomiteen. Plan sendes så på høring før ny behandling i driftskomiteen og endelig i kommunestyret.

Forslag og føringer i vedtatt plan vil gi føringer for arbeid med budsjett og økonomiplan for åra framover.

Skolebruksplan er en av flere temaplaner for skolesektoren i Levanger Kommune.

Arbeidsgruppa har bestått av følgende:

Øystein Lunnan, Rådmannens stab, leder
Solveig Martinsen, Enhetsleder Halsan og Momarka os
Morten Christiansen, Enhetsleder Mule og Okkenhaug os
Hilde Føll / Jens-Syver Løvli, Utdanningsforbundet
Kirsti Wallum Alstad, Utdanningsforbundet
John Grønli, Skolelederforbundet
Tove Randi Olsen, Fagforbundet
Tor Egil Bagøien, Foreldreutvalget
Tore Stavrum, Foreldreutvalget

Mandatet fra Driftskomiteen ble vedtatt slik:

- a) Utarbeide en prosjektplan som viser hvordan prosjektet vil løse oppgaven.
- b) Oppdatere oversikt over status, vedlikeholds/utbedringsbehov for skolebygg og uteområder.
- c) Oppdatere oversikt over elevtallsprognoser (geografisk).
- d) Gi en oversikt over igangværende og planlagt boligbygging.
- e) Belyse konsekvensene ved større fleksibilitet ved opptak.
- f) Vurdere endringer i skolestruktur ut fra hensyn til økonomi, pedagogikk, forhold for ansatte og elever, samt behov for skoleskyss.

2 OPPSUMMERING

Gruppen har vurdert skolestrukturen i lys av de økonomiske signaler gitt av rådmannen og slik de framgår av forslaget til økonomiplan, og funnet at de innsparinger som synes nødvendig også innenfor skolesektoren ikke alene kan tas på enhetenes drift. Prinsippet om likeverdighet i opplæringen er sett på som grunnleggende. I dag er det altfor store forskjeller i elevkostnadene mellom enhetene. Pedagogisk har gruppen ikke funnet avgjørende argumenter for at dagens skolestruktur må opprettholdes. På bakgrunn av dette mener gruppen det er forsvarlig at følgende gjennomføres:

Struktur

- Elevene ved Tuv skole overføres til Skogn barne- og ungdomsskole.
- Elevene ved Okkenhaug skole overføres til Mule skole.
- Ungdomstrinnet ved Ytterøy oppvekstsenter overføres Frol oppvekstsenter. Ytterøy barnehage samlokaliseres med Ytterøy skole.
- Elevene fra Halsan skole begynner på Nettet Ungdomsskole.

Utbyggingsrekkefølge

- Mule skole og barnehage, Ytterøy skole/barnehage samt Nettet ungdomsskole prioriteres for renovering og utbygging.
- Nesheim skole er neste prioritet for renovering og utbygging, sammen med Ekne skole som skal gjøre mindre utbedringer.
- Lokaler til ungdom med alvorlig nedsatt funksjonsevne legges til Frol os.
- Fortsatt avsetning av investeringsmidler til uteområder i økonomiplan. Midlene skal brukes etter intensjonene i denne planen.

- Barnehage. Gruppen ser at strukturgrepene får følger for kommunale barnehager. Gruppen har ikke mandat eller kompetanse til å vurdere dette.
- Vedlikehold av sanitære rom må styrkes. Det samme gjelder tilrettelegging av kontorarbeidsplasser for personalet.
- Gruppen mener antallet ungdomsskoler er for høyt i Levanger. En ungdomsskole for sentrum er vurdert, og gruppen mener dette er et godt alternativ. Økonomisk vurderes dette som ikke gjennomførbart nå.

Oppsummering av faglig bakgrunnsmateriale

- Elevantallet i Levanger kommune har gått ned de siste årene. Prognosene framover viser fortsatt nedgang i ungdomstrinnet, mens en i barnetrinnet har en svak, økende tendens. Det er stor forskjell mellom skolene og klar tendens til at sentrumsskolene vil få økning og distriktsskolene til dels stor nedgang i elever på barnetrinnet.
- Skoleanleggene bør ha en fysisk utforming som bidrar til positive opplevelser og inspirerer til kreativitet og aktiv deltagelse.
- Byggene må utformes slik at de enkelt kan bygges om og tilrettelegges når det pedagogiske synet endrer seg og teknologien utvikles.
- Et variert, funksjonelt godt tilrettelagt uteområde for lek, allsidig fysisk aktivitet og læring, er viktig for elevenes estetiske, faglige og sosiale utvikling.
- Forskning kan ikke si at det er sammenheng mellom skolestørrelse og læringsutbytte
- Forskning finner at små bygdeskoler gir noe bedre muligheter for godt samspill mellom skole og lokalsamfunn.

3 PLANFORUTSETNINGER

3.1 Lover og vedtak som forutsetning for plan

3.1.1 Nasjonale:

- **Opplæringsloven**

- § 8.1 Skolen

- ”Grunnskoleelevane har rett til å gå på den skolen som ligg nærast eller ved den skolen i nærmiljøet som dei soknar til.*

- § 8.2 Organisering

- Elevane kan delast i grupper etter behov. Gruppene må ikkje vere større enn det som er pedagogisk og tryggleiksmessig forsvarleg. Organiseringa skal vareta elevane sitt behov for sosialt tilhør. Til vanleg skal organiseringa ikkje skje etter fagleg nivå, kjønn eller etnisk tilhør.*

- §9 - 5 Skoleanlegga

- ”Kommunen skal sørgja for tenlege grunnskolar. Til vanleg bør det ikkje skipast grunnskolar med meir enn 450 elevar.”*

- § 9a-1 Elevene sitt skolemiljø

- ”Alle elever i grunnskolen og i videregående skoler har rett til et godt fysisk og psykososialt miljø som fremmer helse, trivsel og læring”.*

- § 9a- 2 Det fysiske miljøet

- ”Skolane skal planleggjast, byggjast, tilretteleggjast og drivast slik at det blir teke omsyn til tryggleiken, helsa, trivselen og læringa til elevane”.*

- Elevane skal ha tilgang til **skolebibliotek**. Departementet kan gi nærmare forskrifter.*

- I forskriftens § 21 – 1: Tilgang til skolebibliotek

- Skolen skal ha skolebibliotek med mindre tilgangen til skolebibliotek er sikra gjennom samarbeid med andre bibliotek. Bibliotek som ikkje ligg i skolen sine lokale, skal vere tilgjengeleg for elevane i skoletida, slik at biblioteket kan brukast aktivt i opplæringa på skolen. Biblioteket skal vere særskilt tilrettelagt for skolen.*

- § 13 – 7 Skolefritidsordninga

- Kommunen skal ha eit tilbod om skolefritidsordning før og etter skoletid for 1.-4. årstrinn, og for barn med særskilte behov på 1.-7. årstrinn.*

Forskrift til Opplæringslova av 2006. §14-2 b

- Tilsetjing i undervisningsstilling på ungdomstrinnet i grunnskolen*

- Den som skal tilsetjast i undervisningsstilling på 8.- 10. årstrinn, må fylle eitt av desse krava:*

- Allmennlærerutdanning, jf. nasjonal rammeplan. Ved tilsetjing for undervisning i faga norsk, matematikk eller engelsk må vedkommande ha minst 60 studiepoeng relevant utdanning for tilsetjingsfaget.....*

- **Arbeidsmiljøloven**

- arbeidsmiljøloven gjelder primært for arbeidsmiljøet for personalet i skolen, men så lenge elevene oppholder seg i de samme lokalene vil arbeidsmiljøloven gi elevene et indirekte vern.

§ 4-4. Krav til det fysiske arbeidsmiljøet

(1) Fysiske arbeidsmiljøfaktorer som bygnings- og utstyrmessige forhold, inneklima, lysforhold, støy, stråling o.l. skal være fullt forsvarlig ut fra hensynet til arbeidstakernes helse, miljø, sikkerhet og velferd.

(2) Arbeidsplassen skal innredes og utformes slik at arbeidstaker unngår uheldige fysiske belastninger. Nødvendige hjelpemidler skal stilles til arbeidstakers disposisjon.

(3) Maskiner og annet arbeidsutstyr skal være konstruert og ha nødvendige verneinnretninger slik at arbeidstaker er vernet mot skader.

Forskrift om arbeidsplasser og arbeidslokaler av 16. februar 1995:

Gulvareal i rommet skal være så stort at arbeidstakeren gis tilstrekkelig plass til å utføre arbeidet uten helsemessige belastninger.

Veiledning til forskrift om arbeidsplasser og arbeidslokaler fra Arbeidstilsynet

I alminnelighet bør arbeidsrom ha et gulvareal på minst 6,0 m² pr. arbeidstaker. Det må i alle fall vurderes om arbeidet kan utføres innenfor det gitte areal under hensyn til de arbeidsoppgaver som skal utføres og uten at arbeidstakeren får en helsemessig belastning. Når det gjelder rom hvor det bare utføres kortvarige arbeidsoperasjoner, vil det normalt ikke være samme behov for gulvareal.

- **St.meld 30 / 2003-04 - Kultur for læring**

3.3.3 Kultur for læring – fleksibilitet i arbeidsmåter og organisasjonsformer

Bruk av digital verktøy

Teknologi og design innarbeides i læreplaner for relevante fag

5.3 Rom for fysisk aktivitet og måltider

Organisering av grunnskolen

Bedre lærings og arbeidsmiljø

- opprustning av skolebygg

- **St.meld 31 / 2007-08 - Kvalitet i skolen**

- **St. meld 16 / 2006-07– ...og ingen stod igjen.**

- **L-06 – Kunnskapsløftet**

Generell del

Læreplaner

Læringsplakaten

- **Forskrift om miljøretta helsevern i barnehage og skoler m.v**

- forskriften inneholder krav til det fysiske og sosiale miljøet, og har bestemmelser om bl.a. ansvarsforhold, internkontroll, opplysnings- og informasjonsplikt, tilsyn, sanksjoner og klage. denne forskriften, sammen med endringene i opplæringsloven (§9a), er det lov- og forskriftsverket som skal sikre alle elever i skolen retten til et godt miljø.

- ”Veileder til forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.”

Grunnskolen

Et høyt antall elever i klasserommet er en belastning på inn klima. Ved beregning av elevantall i et vanlig klasserom bør det planlegges etter en arealnorm på minimum 2 m² pr. elev. Det må tas hensyn til rommets utforming, rominnhold og ventilasjonsforhold. Når forholdene skal legges til rette for varierte arbeidsformer og spesielt utstyr, bør arealet være større, f. eks. 2.5 m² pr. elev. Areal for de ansatte kommer i tillegg til dette arealet. I tillegg til en arealnorm på minimum 2 – 2.5 m² pr. elev bør klasserommet også være utformet med en avstand mellom elevens bord og varmekilde samt ventilasjonsåpning og vindu på minimum 80 cm.

3.1.2 Kommunale:

Kommuneplanen 2008 – 2020

Visjon: Livskvalitet og vekst

Oppvekstmiljø

Mål: Barn og unge opplever motivasjon og mestring.

Veivalg:

Fremme et godt miljø, innhold og kvalitet i barnehage og skole, inkludert bygg, uteområder og veier.

Videreutvikle arbeidet med tidlig og tverrfaglig innsats.

Vektlegge et godt samarbeid mellom heim og skole/barnehage.

Legge til rette for aktiv fritid.

Sikre et kvalifiserende utdanningsløp for alle.

Styrke alternative læringsarenaer.

Informasjonsvirksomhet overfor skolene om regionens kompetansebehov.

Utvikle et felles, bredt og godt kulturskoletilbud for alle som ønsker det.

Kommunedelplan Oppvekst ferdigstilles 2010.

Kvalitetsplan for grunnskolen i Levanger 2006–2009

For å arbeide med kvalitetsutvikling i Levanger - skolene legges en helhetlig kvalitetsmodell til grunn. Dette innebærer at alle skolene satser på 3 felles fokusområder: brukervedvirkning, tilpasset opplæring og kompetanseutvikling. Planen legger også til grunn en definisjon for begrepet ”kvalitet”; strukturkvalitet, prosesskvalitet og resultatkvalitet.

4 PROSESSEN

Prosjektgruppa ble satt ned av Rådmannen etter vedtak i Driftskomiteen.

Gruppa har brukt mye tid på klargjøre innholdet i mandatet, innhente relevant informasjon og kunnskap. Skolebruksplanen 2006 har vært brukt som utgangspunkt for vårt arbeid. I arbeidet har gruppa lagt stor vekt på medvirkning og involvering. Ut fra gruppas forståelse er medvirkning og involvering avgjørende for positive resultater i alle endringsprosesser.

I gruppa har det vært rom for å luften forslag og ideer. Disse har blitt drøftet i en åpen atmosfære.

Gruppa har hatt møter med Elevrådsrepresentanter, representanter fra FAU ved skolene og åpent møte for ansatte. Innspillene fra de ulike brukergruppene vil følge denne rapporten som vedlegg. Gruppa har også hatt tett kontakt med Bygg og eiendom, og har innhenta opplysninger direkte fra skolene og økonomienheten i ISK.

Gruppa har rapportert til driftskomiteen i flere møter. Driftskomiteen har vært styringsgruppe.

Gruppa hadde opprinnelig frist til 01.06. 2009. I mai kom det signal fra politisk ledelse om at den ikke ville ha debatt om skolestruktur i samband med økonomiplanbehandlingen i 2009. I praksis betydde det at vår frist ble endra til 10.10. 2009. Denne fristen er satt for å få romslig tid til høring og behandling slik at en kan få ferdigbehandla saken før økonomiplanbehandling 2010.

5 PROGNOSE

5.1 Folketallsutvikling

SSB har i sine folketallsprognoser fra 2008 antatt at Levanger vil fortsette med en vekst på ca 100 personer pr år. Veksten kommer i aldersklassene over 50 år på grunn av store etterkrigskull som erstatter små førkrigskull i alderen over 50 år.

	2008	2009	2010	2014	2017	2020	2024	2027	2028	2030
Reelt	18355	18464								
Prognose 2008	18355	18554	18744	19471	19990	20495	21142	21594	21745	22023

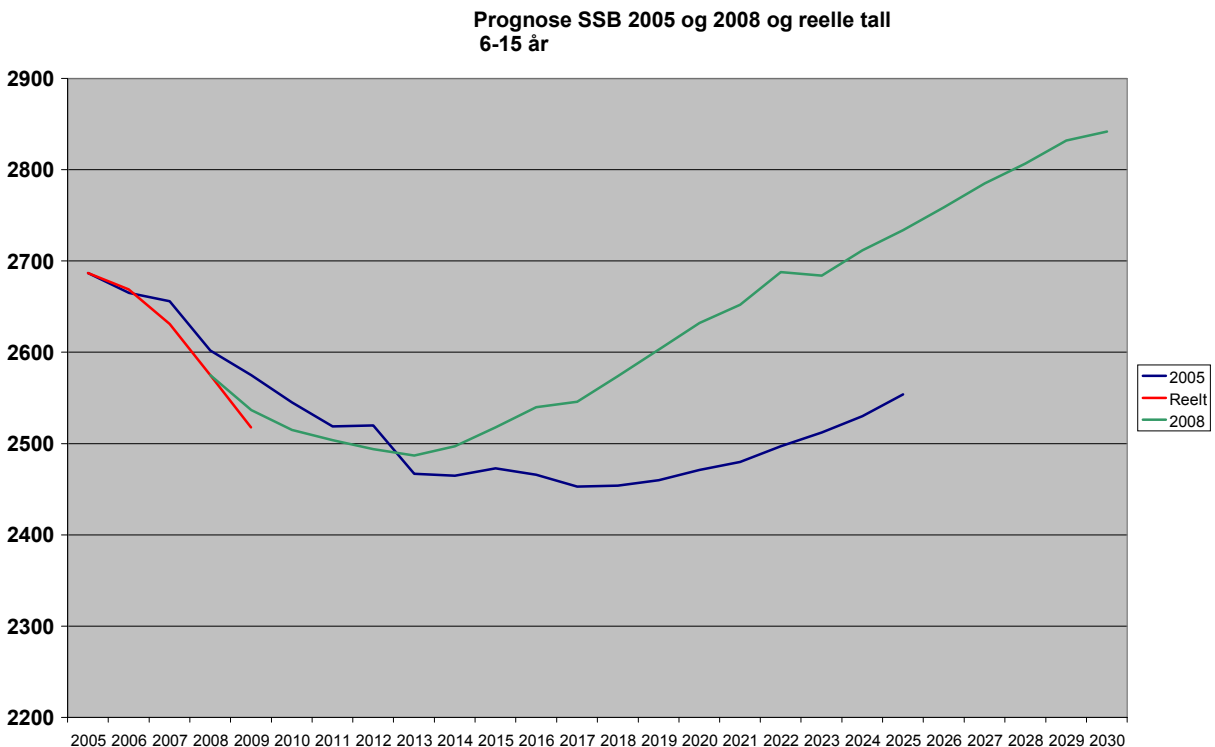
5.2 Elevtallsutvikling

Vi har benyttet eksisterende elevtall og tatt hensyn til antall innbyggere etter alder i skolekretsene ut fra Folkeregisterets tall. Vi har ikke erfaringstall for i hvor sterk grad intern flytting i kommunen påvirker tallene for kretsene. Tallene gjelder kommunale skoler, det er brukt erfaringstall for andel private skoler. Erfaringstall sier at vi har innflytting (13 %) i alderen 0-6 år til kommunen. Dette er heller ikke tatt hensyn til fordi vi ikke har dette brutt ned for enkeltskoler.

Samla elevtall i Levanger går ned de neste åra slik:

	2008/9	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15
Btrinn	1621	1537	1539	1542	1589	1566	1549
Utrinn	756	785	756	742	677	701	701
	2377	2322	2295	2284	2266	2267	2250

Prognosen videre etter SSB sine tall er slik. (NB! Disse tallene inkluderer privatskolene og innflytting)



På skolenivå må vi bruke tall fra Folkeregistret. De viser hvordan det vil bli om de barna som bor i kretsen i dag, vil gå på skole der. For **barnetrinn** ser tabellen slik ut:

	09/10	10/11	11/12	12/13	13/14	14/15
Ekne	60	58	62	64	61	62
Frol os	307	312	330	367	373	374
Halsan	184	181	179	184	180	177
Mule	103	102	99	94	84	85
Nesheim	311	317	314	335	349	344
Okkenhaug	55	59	54	55	54	53
Skogn b-u	253	261	267	264	257	257
Tuv	61	56	52	44	39	36
Ytterøy	41	38	35	30	30	23
Åsen	162	155	150	152	139	138
	1537	1539	1542	1589	1566	1549

Det er sentrumsskolene Nesheim og Frol som øker. Skogn og Ekne er stabil over perioden. Resten av kretsene har nedgang i elevtall. Utslaga er størst sist i perioden, da sikkerhet i tallene er svakest.

For **ungdomstrinnet** er tabellen slik, Halsan er delt med ¼ til Frol og resten til Nesset.

	09/10	10/11	11/12	12/13	13/14	14/15
Frol os	277	266	249	209	214	220
Nesset u.	181	191	195	189	194	199
Skogn b-u	228	214	204	189	193	183
Ytterøy	26	21	25	21	20	24
Åsen	73	64	69	69	80	75
	785	756	742	677	701	701

Sentraliseringsprofilen er ikke like sterk her.

5.3 Boligbygging

Boligbygging i Levanger kan deles i 3 ulike segment.

- Leiligheter i blokk/småblokk
- Eneboliger på tomt i boligfelt
- Fortetting/ rebygging av eneboliger

For tida er leiligheter den største delen. Bygging av leiligheter skjer hovedsaklig i Levanger sentrum og områder nært opp til Levanger. I mindre målestokk skjer det samme i Åsen sentrum og Skogn. Hovedsaklig er det personer over 50 år som flytter inn i disse boligene.

Levanger har tradisjon for å bygge enebolig i felt og for barnefamilier er dette den mest populære boform. Hovedfeltet for Levanger til nå har vært Høgberget. Det er ferdig bygd ut. Det er i tillegg noen enheter som ikke er bygd ut i Momarka, dette vil bli småhus eller leiligheter. I de neste 5 åra, byggestart 2009/10 vil Kjønsdamarka være det sentrumsnære kommunale boligfeltet. Det er stor interesse for å bygge i 1. etappe her, så vil markedet avgjøre hvor raskt hele feltet vil bli bygd ut. En kan anta mellom 250 og 300 enheter totalt i Kjønsdamarka.

Situasjonen rundt om i kommunen er at det fins byggeklare boligtomter i alle grender, unntatt Mule. I tillegg er det mer eller mindre ferdige planer for små utvidelser av eksisterende boligfelt i mange av grendene.

En oversikt kretsvis kan settes opp slik:

	Boligfelt	Fortetting, andre moment
Nesheim	Kjønstadmarka, byggestart 2009/10	Stadig fortetting i områdene mot byen. Generasjonsskifte i boligfeltene
Lysaker	Ledige tomter i Holåsen Vest. Liten etterspørsel.	Noe fortetting / press svært sentrumsnært. Generasjonsskifte.
Ekne	Ledige tomter i Falstadberget. Liten etterspørsel	Generasjonsskifte i områdene.
Tuv	Svært mange ledige tomter Gotås, men liten etterspørsel.	Stor aktivitet i kretsen for å ønske tilflytting.
Åsen	Noen tomter Åsen. Stort område regulert til bolig. Ledige tomter og lett utvidelse av Vollamarka.	Noe fortetting/leiligheter
Halsan	Noen tomter Momarka, konsentrert bebyggelse? Mulighet for Bjørklia, ennå ikke klart	
Frol	Geitingsvollen er frigitt, blir bygd ut utenom tomteselskapet. Forutsatt ”høg” utnyttning	Sterk leilighetsbygging og fortetting.
Mule	Ingen operative felt. Diskutert flere alternativ	
Okkenhaug	Ledige tomter og lett utvidelse	
Ytterøy	Lite privat boligfelt.	Åpnet for spredt boligbygging

Hvordan dette vil slå ut på barnetallet kretsvis er vanskelig å si. Det mest markante trekket er Nesheim, som vil få mange eneboliger, som erfaringsmessig hører til barnefamilier. Dimensjonering av generasjonsskiftet på Bamberg og Gjemble påvirker totaltalla for Nesheim slik at det er vanskelig å spå hvor stor effekten vil være.

6 BYGNINGER OG UTEOMRÅDE

Relevant lovverk er lista opp under pkt 3.

6.1 Skolenes fysiske miljø

Utforming og organisering av skolebygg er viktige tiltak for å legge til rette for best mulig læring hos elevene. Skoleanlegg er arbeidsplasser for skolens ansatte og elevene og en arena der læreplanens mål skal nås. I følge Lov om grunnskolen og den videregående skolen, skal det fysiske miljøet i skolen være i samsvar med de faglige normene som fagmyndighetene til enhver tid anbefaler.

Rapporten ” Skolemiljø for læring – veileder for skoleeiere” (Jerkø m.fl. 2006) hevder at det er en inkonsistens mellom skolebyggs levetid (50 år) og endringer i pedagogiske retning (ca. hvert 10 år). Et krav til nye skolebygg er at bygningen kan tilpasses endret pedagogikk på en enkel måte, mens det for eksisterende skolebygg er viktig å påse at bygningsmessige tiltak bidrar til å øke byggets tilpasningsevne. Endringer av skolebygg gir i seg selv ikke endret pedagogikk, og hensiktsmessige planløsninger for ny pedagogikk vil variere med klassetrinn. Kunnskapsløftets krav om varierte læringsformer innebærer et krav om større vekt på varierte undervisningsarenaer. For alle skolebygg er det viktig med undervisningsrom av ulike størrelser og tilstrekkelig antall grupperom. Skolebyggets utforming kan bidra til å forhindre muligheter til å utøve vold og kriminalitet. Bygget bør derfor utformes slik at det er lett å holde oversikt over aktivitetene slik at det skapes færre muligheter for mobbing og hærverk.

6.1.1 Krav til bygninger

Det finnes flere studier om hvordan og hvorvidt det fysiske miljøet virker inn på elevenes læring og trivsel, men konklusjonene er ikke helt entydige. En del studier hevder at det er en klar eller åpenbar sammenheng mellom det fysiske miljøet (i hovedsak bygningsstandard) og læring og trivsel (Lackney 1999, Bjørklid 2005, Hines 1996, Earthmen m.fl 1995). Dette støttes også av en undersøkelse gjort av Svenska Kommunförbundet (2003), som viste at den fysiske standarden har noe å si for hvordan ledelse, lærere og elever oppfattet skolens faglige nivå.

Skoleanleggene bør ha en fysisk utforming som bidrar til positive opplevelser og inspirerer til kreativitet og aktiv deltagelse. Det er sannsynlig at bygg med god arkitektonisk utforming og variert material- og fargevalg tilpasset aktiviteten, er med på å fremme trivsel og læring. Utsmykking av anleggene må tas aktivt med i planleggingsfasen.

Det er særlig viktig at bygningene tilpasses aktuelle krav til opplæring. De må være fleksible og tilretteleggs slik at de enkelt kan endres når endrede læreplaner krever endringer i det fysiske læringsmiljøet.

Skolene trenger forskjellige typer rom: Tradisjonelle klasserom, grupperom, amfi og auditorier til undervisning i større grupper og framføringer, og de må alle være utstyrt med moderne avmidler (eks. pc, videokanon, dvd-spiller, elektroniske tavler.) Nye skolebygg må utformes og bygges slik at vegger enkelt kan flyttes og rom ominnredes ved behov når pedagogikk og arbeidsmåter endres. Rommene må gi mulighet til undervisning i grupper med varierende størrelser og etter forskjellige metoder.

Alle skoler i kommunen bør planlegges og bygges med rom som kan benyttes til daglig skolemåltid (kantine).

Læreplanen legger opp til varierte arbeidsformer. En større vektlegging av individuelt tilpasset opplæring tilsier at skolene bør kunne tilby flere aktivitetsmuligheter samtidig, uten at elevene forstyrrer hverandre. Byggene bør tilrettelegges for sambruk/flerbruk

For å sikre at hensyn som her er nevnt bli ivaretatt, bør kommunen utrede og vedta standarder for hvordan den ønsker at skolebyggene skal utformes. Kommunen bør bygge opp kompetanse på planlegging og utforming av skolebygg slik at vedtatte pedagogiske prinsipper blir lagt til grunn for planleggingen.

6.1.2 Forskjellige typer rom og bruken av dem

Ved rehabilitering og nybygging bør det legges opp til at en elevgruppe har tilhørighet til en base (eget areal) med egne klasserom (formidlingsrom) for hver klasse/gruppe, grupperom, allrom/friarealer, garderober og toalett. Dette gir elevene tilhørighet og trygghet, og skaper trivsel og ”miljø”. Dette er elementer som er av vesentlig betydning for et godt læringsmiljø. Det er viktig at basene i tillegg til klasserom og grupperom får ”luft”, dvs. ”lunger” med møblering (sittegrupper, bord). Eleven tilbringer en stor del av dagen på skolen, derfor er riktig og viktig å skape et fysisk godt miljø.

Skolene må ha amfi/auditorium hvor trinn (småskoletrinn, mellomtrinn og klassetrinn i ungdomsskolen) kan samles. Hver base bør ha egne innganger, garderober med garderobeskap og toaletter. Slike løsninger skaper mer oversiktlige og tryggere forhold for elevene og gir sterkere eierforhold til sin base.

Uansett hvilke pedagogiske modeller en velger, bør arealene kunne deles opp for ulike gruppestørrelser og utstyres for ulike aktiviteter. Målet er at rommene skal tilrettelegges for varierte arbeidsformer.

6.1.3 Spesialrom

Med bakgrunn Opplæringsloven §9-2 skal skolene ha tilgang til bibliotek. Dersom skolebiblioteket skal kunne brukes aktivt i opplæringa, bør det være åpent for elever og lærere *hele* skoledagen. Det bør være bemannet slik at elevene får veiledning i å finne kilder og bruke dem kritisk. Biblioteket må også gi rom for litteraturformidling og leseopplevelser. Jfr læreplanen i Kunnskapsløftet om norskfaget. Biblioteket bør ha registreringssystemer for utlån av alle bøker, læremidler og fellesutstyr skolen disponerer. Lærebøker bør også registreres og lånes ut til elevene via biblioteket.

Rom til naturfag, teknologi, kunst og håndverk, mat og helse, musikk, drama og kroppsøving må være utformet og utstyrt slik at praktiske oppgaver i fagene lar seg gjennomføre i tråd med intensjonene i fagplanene.

6.1.4 Ansattes arbeidsmiljø

Alle skolene skal ha tilstrekkelige arealer til arbeidsrom med nødvendig utstyr for personalet gjennom hele arbeidsdagen. Med arbeidsrom menes kontorarbeidsplasser, møterom, fellesarealer for planlegging og personalrom / pauserom. Rombehovene vil variere med skolestørrelsen. Store skoler vil ha behov for separate arbeids- og møterom for hvert trinn, slik at trinnene kan arbeide uforstyrret.

Ved skolene i Levanger er arbeidsforholdene for lærerne og andre ansatte svært varierende. Det er stort behov for møterom/ samarbeidsrom jevnt over ved de fleste skoler. Bedre mulighet for å snakke skjermet i telefon er også et uttrykt behov. Kontorarbeidsplassene for lærere kjennetegnes ved at det enten er forholdsvis små rom som 4-7 lærere deler, eller at det er et felles arbeidsrom som deles av alle lærerne på skolen. Jevnt over er arealet per arbeidsplass mindre enn 6 m².

6.2 Uteområdet

6.2.1 Krav til uteområdet:

I St.meld. nr. 30, ”Kultur for læring” legges stor vekt på fysisk aktivitet:

- Daglig fysisk aktivitet i skolen
- Flere kroppsøvingstimer på barnetrinnet
- Bedre lærings og arbeidsmiljø
- Fysisk aktivitet – skolemåltider/frukt og grønt
- I høringen vises det også til at gode tilbud stiller krav til skoleanlegg ute og inne.
- Aktiv bruk av naturen understrekes også

Bevegelse er ifølge St.meld nr. 30 grunnleggende hos mennesket. Fysisk aktivitet i skolen skal legge til rette for bevegelsesleik, allsidig idrett, dans og friluftsliv slik at elevene ut fra egne forutsetninger skal kunne oppleve mestring og mestringsglede.

I Kunnskapsløftet L-06 legges det i de ulike fagene vekt på at elevene skal få arbeide både praktisk og teoretisk, og opplæringen skal veksle mellom utforskende, leikende, kreative og problemløsende aktiviteter og ferdighetstrening. Dette betyr at opplæringen må foregå både i og utenfor klasserommet/skolebygningen. Skolens uteområde/ nærområde har dermed fått en langt mer sentral rolle i selve opplæringen enn tidligere.

Det må derfor stilles samme krav til kvalitet på uteområder som på bygg og anlegg for øvrig i Levanger. Kvaliteten må defineres ut fra kriterier som brukes i Kvalitetsplan 2006 – 2009 for Levanger Kommune.

Kriterier for en helhetlig kvalitet ved uteområdet ved skolene i Levanger kan beskrives ut fra følgende punkter (a-d):

a) Skolens uteområde - et pent og trivelig sted

I skolens uteområde skal det gis muligheter for å oppleve estetiske kvaliteter. Estetisk tenkning skal gjennomsyre arbeid med skolens uteområde. Det skal:

- Gis muligheter for å oppleve den frie naturen. Naturvennlig tilrettelegging og bevaring av den opprinnelige natur skal stå sentralt.
- Finnes beplantninger som gjør området trivelig.
- Brukes materialer i tilrettelegginga som gir et positivt estetisk uttrykk.
- Mulighet for rike sansestimuli i form av varierte lukter, smaker, synsinntrykk og lyder.
- Finnes områder som er skjermet for støy hvor elevene kan få mulighet for ro og avkobling.
- Finnes variasjon i landskapsformasjoner. Store og øde arealer bør deles opp ved hjelp av vegetasjon og terrengbehandling.

b) Skolens uteområde - et rom for allsidig fysisk aktivitet

Tenkning om fysisk aktivitet og utfoldelse skal gjennomsyre arbeid med skolens uteområde. I skolens uteområde skal det:

- differensieres slik at ulike aldersgrupper, kjønn og funksjonshemming får mulighet for fysisk mestring.

- finnes flere arealer for vilter fysisk aktivitet/regel - og tradisjonsleiker f.eks sandvolleyballfelt, basketballbaner, bordtennisfelt, ballvegger, buldrevegg, sykkel-/offroadbane, arena for brett og rulleskøyter, skileikanlegg, balansemiljø/jungelleik, plen for gymnastiske aktiviteter, fotballbane, ishockeybane/ håndballfelt etc.
- Finnes arealer for rolleleik f.eks. gjemme- og leteleiker, område for paradisi, tau og strikkhopp.
- være trygt å leike
- Finnes terrengformasjoner som f. eks småkoller, skråninger, åpne store områder og avgrensede områder som gir muligheter for varierte bevegelser.
- finnes permanente lekeinstallasjoner, men også utstyr og gjenstander som gir rom for fysisk eksperimentering og kreativitet.

c)Skolens område- et sted å være sammen

I skolens uteområde skal det finnes områder som inviterer til sosialt samvær og felles leik. I skolens uteområde skal det:

- Finnes steder for å møtes f.eks. grillsted, gapahuk etc. Det kan være tilrettelagte områder, men også mer naturlige steder/rom som gir mulighet for å være sammen i små grupper.
- Tilrettelegges slik at de voksne også trives f.eks. med bord og benker og skjermede spiseplasser.
- gis mulighet til å leike sammen på tvers av alderstrinn
- finnes områder som er skjermet for vær og vind

d)Skolens uteområde - et sted for læring

I skolens uteområde skal det finnes områder som stimulerer læringsprosessen. I skolens uteområde skal det:

- finnes områder som stimulerer til undring og ettertanke
- finnes muligheter for å oppleve mangfold som stimulerer forskertrangen
- finnes uteklasserom

Målsettingen er at uteområdet ved skolene i Levanger skal utvikles til å bli steder som gir mulighet for allsidig stimulering i form av fysisk aktivitet, estetiske opplevelser, sosialt samvær og kunnskapsmessig utvikling.

6.2.2 Oppfølging av Skolebruksplanen 2006-2009

I økonomiplan 2009-2012 er det avsatt 6 mill til oppfølging av ulike foreslåtte tiltak i Skolebruksplan av 2006. Alle skolene, bortsett fra Ytterøy, har utarbeidet helhetlige planer for utvikling og opprustning av sine uteområder.

Det er bevilget midler til første delprosjekt ved skolene, med unntak av Ytterøy og Skogn.. Ytterøy skole har begynt planarbeidet, men avventer avklaring av omfang på renoveringsarbeidet på bygningsmassen inntil skolebruksplan 2009 er behandlet. Det er lagt inn finansiering av uteområdene i byggeprosjektet. Skogn tas derfor ikke med i dette regnskapet.

Pr mars 2009 er det totalt tildelt skolene kr. 3,248 mill og det er brukt kr 1,680 mill(inkl mva).

I forhold til pkt 6.2.1 er uteområde-planene *ikke* gode nok, og gruppen anbefaler en revidering.

6.3 Status skole for skole (klasser og elever etter prognose til 2015)

6.3.1 Åsen skole (1-10, 11-12 klasser, 235-213 elever)

Situasjon: Skolen er nylig renovert.

Nødvendig vedlikehold: Oppmaling av gammelskolen, div utbedring av uteanlegg og nye vinduer på 78-bygget (mye er skifta)

Uteområde pr mars -09: tildelt kr. 231.250 og brukt kr. 126.000. Gamme i Torhaugen, bed med bark og beplantning, gjerde mot gangvei.

6.3.2 Tuv skole: (1-7, 4-3 klasser, 61 - 36 elever)

Situasjon: Bygningsmassen er stort sett bra.

Nødvendig vedlikehold: Taktekking vil melde seg snart. .

Uteområde pr mars -09.*Tuv/Ekne: Tildelt kr. 1 003 540 og brukt kr. 1.123.300. Ballbinge, hinderløpe, beplantning, sittegrupper, grasområde

6.3.3 Ekne skole: (1-7, 4 klasser, 64-58 elever)

Situasjon: Bygget er generelt slitt. Det er investert i ventilasjonsanlegg og tekniske anlegg de siste åra. Sløydsal og rom for husstell er renovert. Nye vinduer adm. fløy.

Nødvendig vedlikehold: Div. arbeider på gymsalbygget og sammenbygging/inngangsparti er nødvendig

Uteområde pr mars -09: *Tuv/Ekne: Tildelt kr. 1 003 540 og brukt kr. 1 123 300.

6.3.4 Skogn barne- og ungdomsskole:(1-10, 24-22 klasser, 481-440 elever)

Situasjon: Hel renovering ferdig 1/1 2010

Uteområde pr mars -09: Det er lagt inn finansiering av uteområdene i byggeprosjektet. Skogn tas derfor ikke med i dette regnskapet.

6.3.5 Nettet ungdomsskole:(8-10, 9-7 klasser, 181-199 elever)

Situasjon: Bygget er bra, men hardt brukt i 30 år.

Utbygging: Trenger hel renovering, inkl vurdering av rombehov knytta til dagens pedagogiske behov. Bruker brakke i dag.

Uteområde pr mars -09: Tildelt kr. 380.000 og brukt kr. 6.250. Avventer skolebruksplan.

6.3.6 Nesheim skole (1-7, 15-17 klasser, 311-349 elever)

Situasjon: Mye er bra. Arbeidsrom for lærere er overfylt, samt for små garderober både for elever og lærere. Mangel på grupperom, vil arve brakker fra Skogn. Fra 2012 vil klassetallet øke. 1964 bygg er generelt slitt.

Utført: Etterisolering og ny bordkledning/vinduer kvitbygget. Tak gjenstår.

Utbygging: Arbeidsrom for lærere og garderober for lærer og elever. Behov for større fleksibilitet – flere grupperom. Varierende romstørrelse

Uteområde pr mars -09: Tildelt kr. 250.000 og brukt kr. 73.000.

6.3.7 Halsan skole: (1-7, 8-10 klasser, 184 – 177 elever)

Situasjon: Generelt godt bygg. Alle ansatte deler samme arbeidsrom – støyproblem. Mangler egnet telefonrom. Behov for skillevegg i klasserom

Uteområde pr mars -09: tildelt kr. 193.750 og brukt kr. 181.800. Hinderløype

6.3.8 Frol skole: (1-10, 26-25 klasser, 594-578 elever)

Situasjon: Skolen er renovert. SFO bygg er slitt innvendig.

Uteområde pr mars -09: tildelt kr. 303.750 og brukt kr. 186.000. Sykkelparkering.

6.3.9 Mule skole: (1-7, 7 klasser, 103 – 84 elever)

Situasjon: Gammelbygget er nedslitt og trenger oppussing. Felles bruk av SFO og 1. trinn fungerer godt.

Utført. Nye ventilasjonsanlegg

Utbygging: Skolen trenger hel renovering, inkl lokaler for barnehage.

Uteområde pr mars -09: tildelt kr. 420.000 og brukt kr. 30.000. Avventer til planene om tilbygg på skolen er endelig avklart.

6.3.10 Okkenhaug skole: (1-7 59-63 elever, 3-4 klasser)

Situasjon: Bygget er i bra stand

Utført: Brannsikring med mer. Ventilasjon arbeidsrom lærere.

Nødvendig vedlikehold: Div. vedr. brann og utomhus

Arbeidsrom lærere: Må utvides

Spesialrom: Mangler mat og helse (heimkunnskap), forming (sløyd, tekstil, tegneforming), kroppsøving og musikk

Følger av ny pedagogikk: Trenger rom av varierende størrelse, med mulighet for avdeling. I tillegg trenger man flere grupperom

Utbygging: Mangler garderobeplass, Kjeller ikke innredet etter intensjoner.

Uteområde pr mars -09: tildelt kr. 312.500 og brukt kr. 23.000.

6.3.11 Ytterøy skole: (1-10, 67-47 elever, 5-4 klasser)

Situasjon: Stort sett bra med unntak av klasserom i herredshuset. (Fra 50-tallet, 200 m fra hovedbygg).

Utført.: Tak gymsal(høst 2009), Maling utvendig

Nødvendig vedlikehold: Vindusutskifting og utvendig oppussing, vegg og tak. Ventilasjon gymsal. Renovering småskolebygg. Arbeidsrom lærere: Må utvides/utbedres, inkl kontor for rektor/kontorhjelp.

Utbygging: Ønsker å samle hele oppvekstsenteret, inklusive barnehagen, i ett bygningskompleks. Ser store muligheter for fleksibel bruk av personalet ved en slik løsning. Herunder økte muligheter for oppfølging av barn med særskilte behov. Alternativt er det ønskelig å samle hele skolen i ett bygg. Mangler grupperom, samtalerom. Stort behov for å ruste opp uteområdet

Uteområde pr mars -09: Avventer Skolebruksplan

6.4 Vedlikehold, sanitære rom, trivsel

Ut fra kontakten gruppa har hatt med elevråd og FAU er det riktig å spesielt peke på

- Generelt vedlikehold må styrkes
- Spesielt vedlikehold av sanitære rom må styrkes. Toalett, garderober og dusjer er rom vi har andre krav til i dag enn da mange av våre skolebygg ble bygd, og det er krevende.

Materiale fra Elevundersøkelsen forsterker dette bildet, og viser tydelig sammenhengen mellom gode fysiske miljø og trivsel og kravet til gode sanitære rom.

7 VURDERING AV VIKTIGE MOMENTER - SKOLESTRUKTUR

7.1 Skoleskyss

Generelle regler er at skoleveien må være over 4 km til skolen før en får skoleskyss. For 1.klasse er avstanden 2 km.

Det er laga kriterier for hvem som har rett til skoleskyss ut fra andre forhold som farlig skolevei etc. Praktiseringa av dette er lagt til enhetene i Levanger Kommune.

7.1.1 Om forholdet til friskoler – skyss

Skoleskyss praktiseres slik for private skoler at elevene får skoleskyss til skolen hvis vanlige kriterier er oppfylt uavhengig av hvor i kommunen eleven bor og uavhengig av om det er andre private eller offentlige skoler som ligger nærmere. Dette øker kommunal kostnad til skoleskyss.

7.2 Pedagogiske forhold

7.2.1 Begrepet likeverdig skoletilbud

Barns samlede livsmiljø består av skole og fritid, et utvidet leke- og læremiljø der både skole og nærmiljø har ansvar. Uavhengig av hva slags skoletilbud som finnes i lokalmiljøet, skal det i lokalsamfunnet legges tilrette for trygge og forutsigbare oppvekstmiljø for barn og unge.(jfr. mål i Kommuneplanen, Levanger og Verdal, 2008 – 2020, samfunnsdelen)

7.2.2 Nasjonale føringer for begrepet likeverdig skoletilbud

I følge Opplæringslovens §1-2 har barn og unge rett og plikt til grunnskoleopplæring .

Plikten kan ivaretas gjennom offentlig grunnskoleopplæring eller gjennom annen, tilsvarende opplæring. Opplæringen skal fremme menneskelig likeverd og likestilling.

Begrepet likeverdig skoletilbud har opp gjennom tidene blant annet vært gjenstand for diskusjoner i forhold til spesialundervisning og tilpasset opplæring opp mot økonomiske rammer. Begrepet gis ulike definisjoner. I de senere år er det blitt et sterkere fokus på læringsutbytte og andre mål på kvalitet på de resultater som skolen leverer. Skolen skal nå i større grad bidra til at forskjeller i resultater for elever med ulik bakgrunn reduseres.

St.meld. ”Kultur for læring” nr 30 2003 – 2004 drøfter det nasjonale systemet for kvalitetsvurdering og utvikling som en viktig del av et større systemskifte. Meldingen slår fast at forestillingen om at staten kan skape et *likeverdig skoletilbud* gjennom detaljregulering og styring erstattes med tillit til at den enkelte lærer, skoleleder og skoleeier selv har de beste forutsetningene for å vite hvordan god læring kan skapes og gjennomføres innen rammen av nasjonale mål.

Stortingsmelding nr 31 ”Kvalitet i skolen” 2007 – 2008 nevner begrepet *likeverdig skoletilbud*. Meldingen legger vekt på felles innsats for bedre kvalitet, elevens læringsutbytte, hva som fremmer elevens læring, vurderinger og tiltak samt økonomiske og administrative konsekvenser. Meldingen legger vekt på at kommunene må styrke sin rolle som skoleeiere slik at de har de nødvendige redskaper og den nødvendige kompetanse som trengs for å styre skolen på en god måte. Regjeringen forventer at skoleeierne tar et sterkere ansvar for oppfølgingen av elevenes læringsutbytte samtidig som den gir tilbud om nasjonal støtte til skoleeier. Meldingen hevder at ”*et godt skoletilbud* til elevene forutsetter at staten, skoleeiere, skoleledelse og skolens ansatte trekker i samme retning. Forvaltningen av kunnskapsformuen er en oppgave som krever felles innsats.”

7.2.3 Likeverdig skoletilbud i Levanger kommune.

Opplæringsloven og nasjonal læreplan "Kunnskapsløftet" er forpliktende for den enkelte lærer, den enkelte skole og Levanger kommune som skoleeier. (Viser til "Kvalitetsplanen av 2006 – 2009", *fokusområdet Tilpasset opplæring*). Et overordnet mål er at "kommunens skoler skal gi den enkelte en meningsfull lærings situasjon både faglig og sosialt basert på likeverd". Skolestrukturen i Levanger skal gi et skoletilbud som sikrer elevene like muligheter til gode resultater.

Kommuneplanen "Livskvalitet og vekst" - Samfunnsdelen framhever følgende:

"Både med hensyn til kvalitet på oppvekstmiljø og bolyst, er vissheten om at man har et trygt og forutsigbart oppvekstmiljø viktig."

7.2.4 Skolestørrelse og kvalitet

Sollien (2009) sammenfattar i en artikkel forskningen, både nasjonalt og internasjonalt, på sammenhengen mellom skolestørrelse og kvalitet. I det vidare gjengis de viktigste funnene i Solliens artikkel.

Nasjonal forskning:

- Nordahl (2007) fant i sin undersøkelse at elever fra små barneskoler trivdes dårligere, og ble vurdert som mindre sosialt kompetente enn elever fra større barneskoler.
- Små skoler er viktige sosiale arenaer i mindre bygdesamfunn; det er mange lokale aktiviteter knyttet til skolen.
- Små skoler i bydesamfunn har potensialet i seg til å skape læringsaktiviteter som er godt forankret i lokalbefolkningen, lokal natur og lokalt næringsliv, og derigjennom tilpasse opplæringen på en god måte.

Internasjonal forskning:

- Optimal skolestørrelse varierer med elevens alder, fra mindre på barnetrinn til større skoler på videregående.
- Man finner ulike sammenhenger mellom skolestørrelse og resultater alt etter hvilke kvalitetsfaktorer man vurderer.
- Funn tyder på at stor skolestørrelse er bedre i forhold til å nå noen av skolens mål, mens mindre skoler er bedre med hensyn på å oppnå andre av skolens mål:
 - o Jo større skolen er, jo bedre er elevenes faglige resultater og tilstedeværelse på skolen
 - o Men, samtidig er det en tendens til at elevene føler seg mindre knyttet til de størres skolene.
 - o Det er relativt få studier som undersøker sammenhengen mellom skolestørrelse og læreres oppfatninger av skolemiljøet, men i studiene som finnes er det en tendens til at lærerne følte noe mindre tilfredshet med læringsmiljøet i de store skolene enn i de mindre skolene.
 - o Det er vanskelig å se noen systematiske sammenhenger mellom størrelse og den sosiale kompetansen til elevene
 - o Kostnader per elev blir redusert med økt skolestørrelse.
- De fleste internasjonale undersøkelser konkluderer med at resultatene øker generelt med økende skolestørrelse, men at mindre skoler vil være gode på områder der foreldrene har lav sosio-økonomisk status og for visse elevgrupper ("at-risk students")

Oppsummering ”Sammenheng mellom skolestørrelse og kvalitet” Sollien (2009):

Elevenes faglige utbytte

Forskningen viser at det er noe forskningsmessig belegg for å si at det faglige utbytte øker med skolestørrelse. Det er imidlertid ikke grunnlag for å si at størrelse i seg selv og alene skaper økt faglig utbytte for elevene.

Elevenes sosiale kompetanse (mobbing, trivsel etc)

Det finnes ikke forskningsmessig belegg av betydning for å si at skolestørrelse har betydning for læringsmiljø og elevenes sosiale kompetanse.

Elevenes motivasjon for læring

Det finnes ikke forskningsmessig belegg for å si at skolestørrelse har betydning for elevenes motivasjon for læring.

Elevmedvirkning

Det finnes ikke forskningsmessig belegg for å si at skolestørrelse har betydning for mulighetene for elevmedvirkning i skolen.

Tilpasset opplæring og like muligheter

Forskningen gir noe støtte for at mindre skoler kan være bedre for visse elevgrupper. Igjen er det viktig å huske på at ”mindre skoler” i internasjonal forskning er atskillig større enn hva man i Norge definerer som mindre skoler. Det er lite eller ingen forskning på tilpasset opplæring og skolestørrelse, med unntak av forskning som ser på muligheten for å bruke lokalsamfunnet som læringsarena (se nedenunder). Denne forskningen er særlig opptatt av den positive rollen de små bygdeskolene (ofte skoler med under 50 elever) kan spille i bygdesamfunn samt muligheten elevene får til sosial læring gjennom bruk av aldersblandede grupper i fådelte skoler.

Samarbeid med hjemmene

Det finnes ingen forskning eller tilgjengelige nasjonale data som sier noe om sammenhengen mellom skolestørrelse og samarbeid skole-hjem.

Samarbeid med lokalsamfunnet

Det finnes noe forskningsmessig belegg for å si at små bygdeskoler gir noe bedre muligheter for godt samspill mellom skole og lokalsamfunn og for å integrere lokalsamfunnet i skolens læringsaktiviteter. Den norske forskningen på dette området har imidlertid i stor grad omhandlet skoler under 50 elever.

7.2.5 Små og store skoler

Generelt er det riktig å si at Levanger per i dag ikke har skoler som er så store eller så små at det gir ulemper i praksis, selv om Frol OS beveger seg i grenseland i den øvre enden av skalaen med omlag 560-600 elever, jf. Opplæringsloven § 9-5.

7.3 Endringer for lokalmiljøet

Skole oppfattes som en viktig og i mange fall nødvendig del av et lokalmiljø. Skolen har mange roller som fysisk samlingsplass, base for arrangement, møtested for barn og voksne, arbeidsplass og som en bygger av identitet i lokalsamfunnet. Endringer i skolestruktur vil derfor også angå lokalsamfunn og ikke bare undervisning. Gruppen peker på at kommunen som skoleeier må konkret vurdere sitt ansvar for dette når kommunen velger å legge ned en skole, og at det i noen tilfeller kan være rett å støtte lokalsamfunnet økonomisk etter en nedleggelse.

7.3.1 Noen tilbakemeldinger fra tidligere nedlegginger

Et av medlemmene i gruppa har utført en liten og begrenset spørreunde, på noen av de stedene som har vært berørt av tidligere skolenedleggelser og strukturendringer i Levanger Kommune. Funn fra denne runden er at for undervisning og sosialt miljø blant elevene, ble den ikke negativt påvirket. Forholdet til lokal identitet generelt og til lag og organisasjoner i kretsen, er

responsen mer blandet, men her presiseres det at utviklinga ikke ble så dramatisk som de spurte antok på forhånd.

7.4 Foreldre og elever—holdninger og tilbakemeldinger

Prosjektgruppa har hatt møter med elevråd og foreldrerrepresentanter fra skolene. Foreldrene sier generelt at de er mest opptatt av best mulig kvalitet, mens foreldre på skoler som føler seg truet av nedlegging er svært opptatte av å berge skolen sin.

Elever på ungdomsskoletrinnet er svært lite opptatt av hvor de går på skole, og ønsker mer spennende skoler som gjerne kan være større.

8 KONKRETE VURDERINGER AV SKOLESTRUKTUR

Grappa vurderer trinndeling mellom skoler og ad hoc samarbeid mellom skoler på enkelte trinn som uaktuelt. Pedagogiske årsaker og hensynet til forutsigbarhet er hovedgrunnene.

8.1 Lokaler for ungdom med alvorlig nedsatt funksjonsevne

Levanger kommune har avdeling for barnetrinnselever med alvorlig nedsatt funksjonsevne ved Frol OS. Grappa er bedt om, av rådmannen underveis, å vurdere lokaler for ungdomsskoleelever med samme behov. Grappa tilrår, etter en begrenset vurdering, å bygge videre på eksisterende enhet på Frol OS ut i fra kompetanse og økonomi.

8.2 Større fleksibilitet ved opptak

Grappa har orientert seg om forsøk med fritt skolevalg i Larvik kommune. Erfaringene derfra er at det øker kostnadene. Det er derfor riktig å se bort fra dette i det videre arbeidet. Dagens praksis med at elever får bytte skole hvis det ikke er praktiske hindringer i veien bør fortsette.

8.2.1 Justering av kretsgrenser

Grappa har undersøkt om det er grunnlag for å justere kretsgrensene mellom enkelte skoler. Konklusjonen er at det er små områder som er aktuelle, men at dagens praksis med overflytting etter søknad fungerer, og at det ikke er grunn til justeringer nå.

Elevene fra Halsan skole blir nå fordelt mellom Nettet U og Frol os. Grappa mener dette gir urasjonelle administrative strukturer og foreslår at alle skal tilhøre Nettet U.

8.3 Mulige strukturelle endringer i Levanger Kommune

Tidligere er opplæringslova §9-5 sitert, den sier at det ”til vanleg ikkje bør skipast grunnskular med over 450 elevar”. Frol og Skogn er over dette, spesielt Frol. Grappa har akseptert at disse skolene er så store, men det har for grappa vært et poeng i videre strukturdebatt at vi ikke ønsker å opprette skoler vesentlig over 450 elever.

Skolestruktur er mye debattert i Levanger Kommune de siste 20-40 år, og spesielt de siste 15 år. Debatten om dette har vært prega av harde fronter, og harde politiske diskusjoner. Grappa oppfatter at det i samfunnet og i kommunestyret er ønske om å kunne legge tidligere debatter bak seg, og at det høg terskel for å starte nye.

Mandatet vårt må likevel leses slik at vi skal regne på og se på om det er strukturelle tiltak som kan gjennomføres med sikte på å bruke ressursene i skolen best mulig. Grappa har derfor starta med å beregne mange modeller, vist her.

1	Tuv flyttes til Åsen
2	Tuv flyttes til Skogn
3	Tuv og Ekne flyttes til Skogn
4	Tuv og Ekne slås sammen
5	Okkenhaug flyttes til Mule
6	Mule og Okkenhaug flyttes til Frol
7	Frol og Halsan slås sammen
8	Nettet, Frol U og Ytterøy U
9	Åsen U til Skogn
10	Nettet og Frol U slås sammen
11	Ytterøy U til Frol
12	Ytterøy U til Nettet
13	Skogn U og Nettet

Gruppen har først beregnet grovt driftsmessige besparelser med alternativene, og så grovsortert litt. I videre beregninger har gruppen brukt estimat for besparelser i drift ved færre klasser og spart kostnad til klasserom etc, og så anslått kapitalkostnader ved nødvendige investeringer for å gjennomføre alternativet og økte skysskostnader.

8.3.1 Alternativ 2. Tuv flyttes til Skogn

Tuv har i perioden fram til 2015 prognosert sterk nedgang i elevtall. Tuv er en god skolebygning med kommunal barnehage i samme bygg. I regelen vil elevene fra Tuv ikke sprengje klassene (gruppene) på Skogn.

Det er uvisst om elevene i Tuv krets delvis vil velge å overføres til Ekne eller Åsen ved nedleggelse. Dette synes ikke å ha betydning for beregningene.

Beregna årlig økonomisk effekt av å føre Tuv til Skogn er i størrelsesorden 2,5 til 3,5 mill kr.

8.3.2 Alternativ 5. Okkenhaug legges til Mule.

Elevtallet ved Mule skole faller sterkt i perioden, Okkenhaug skole har et stabilt elevtall i kommende periode etter betydelig reduksjon de siste årene. Mule skole må rehabiliteres/fornyes. Det er kommunale barnehager ved begge skolene.

Investeringskostnadene for Mule blir i utgangspunktet ikke påvirket av at Okkenhaug blir sammenslått med Mule. Det bedrer økonomien i alternativet.

Beregna årlig økonomisk effekt av å føre Okkenhaug til Mule er 1,5-2 mill kr.

8.3.3 Alternativ 11. Ungdomstrinn Ytterøy til Frol

Det er i perioden fram til 2015 18-26 elever på ungdomstrinn Ytterøy. Etter 2015 vil tallet bli cirka halvert etter prognosene. Skolen melder at Utrinnet er viktig for å holde faglig godt kollegium på en liten skole som uansett må ha barnetrinn. Det kreves ikke investeringer på Frol for å ta imot elevene fra Ytterøy.

Alternativet krever en logistisk gjennomgang av reise til og fra skole, der ferjetid og skoledag må tilpasses. Anslaget på tid fra heim til skole(en veg) for elevene er fra 1 time og kvarter til 1 time og 3 kvarter. Det går buss tilpassa dette om morgenen for elever videregående skole.

Alternativet krever vidare at barnehagen flyttes til skolen for å få et samla kollegium.

Ungdomstrinnet på Ytterøy er et godt faglig tilbud, begrunnelsen for å flytte elevene er i all hovedsak økonomisk, samt et større miljø sosialt.

Økonomisk innsparing er i perioden 2 klasser, anslagsvis ca 1,2-1,7 mill kr pr år.

Et annet alternativ er å bygge ut skolen nå, for å kunne flytte småtrinnet fra Herredshuset. Når elevtallet i ungdomstrinnet synker om noen år, som prognosen viser, kan eventuelt ungdomstrinnet flyttes og barnehagen kan få plass inn i skolens ledige arealer.

8.3.4 Alternativ 8 Nettet U, Frol og Ytterøy U. (og alternativ 6)

U-trinnet er i endring med sterkere krav til fagkompetanse, både i bredde og dybde. Dette er et moment for å vurdere en større ungdomsskole. Samtidig er Nettet U bygd i 1975, og står foran en større ombygging/restaurering der vi har bare løse anslag for kostnad.

For å kunne bruke eksisterende investeringer, henger dette alternativet sammen med alternativ 6. I sum kan alternativet sammenfattes med å ha en barneskole som dekker dagens Frol, Mule og Okkenhaug, og en ungdomsskole som dekker dagens Ytterøy, Nettet og Frol. Disse skolene blir begge i størrelsesorden 440-510 elever, altså i øvre kant av tilrådd størrelse for grunnskoler.

Gruppen har tenkt seg ved vurdering av alternativet at barneskolen kan bruke dagens skolebygninger på Frol, og at det bygges ny bygning for ungdomstrinnet. Gruppen har bare løselig vurdert lokalisering her, men vil peke på at Røstad har et fortrinn da Trønderhallen med svømmehall kan være "gymsal" og at lærerutdanninga er veldig nært da. Hvis en skal gå vidare med dette alternativet, må en uansett gå dypere inn i dette.

Flytting av investeringer ved Mule og Nettet til den nye U-skolen gjør alternativet ”billigere”. I denne kompliserte modellen er det vanskelig å ha gode anslag for de ulike forhold som bidrar økonomisk.

Et foreløpig anslag på årlig økonomisk effekt av sum av modell 6 og 8 er 1-2 mill kroner.

8.3.5 Alternativ 9. Åsen U til Skogn

Gruppen meiner generelt at det er en fordel å komme sammen med elever fra andre barneskoler ved starten på ungdomstrinnet. Dette er en klar tilbakemelding fra Utrinnet på Frol, SKogn og Nettet. Vi har derfor sett på effekter av å føre Åsen U til Skogn.

Ombygginga på Skogn U har ikke tatt høyde for denne økningen i elevtall slik at det i så fall må investeres på nytt.

Beregna økonomisk effekt er i intervallet 0 til pluss 0,6 mill kr

9 ØKONOMI

Det er 3 områder det må settes i verk prioriterte tiltak på.

1. Skole: Utbygging/ Renovering: Gruppa foreslår at følgende 3 prosjekter bygges samtidig og settes i gang i 2011.

- Mule—Full renovering og utbygging, inkl barnehage
- Nettet U – Full renovering
- Ytterøy – Påbygg for å erstatte herredshuset.

Neste prosjekt for utbygging.

- Nesheim – Økt elevtall fra 2012 og for få grupperom.
- Ekne – Påbygg for å få funksjonell skole, inngangsparti, tekniske rom etc.

2. Uteområder. Gruppa foreslår at det fortsatt settes av øremerka beløp, for eksempel 1,0 mill kr årlig i økonomiplan til utvikling av uteområder. Samarbeid, dugnad og medfinansiering vil gi stor effekt av pengene. Konkret foreslår gruppa:

- Plan for å utvikle uteområdene til gode undervisnings og leikeområder på alle skoler. Tiltaksdel bør revideres årlig. På noen skoler er grunnlaget godt, og her kan en gå fra plan til tiltak raskt, mens på andre skoler vil planfasen ta lengre tid.
- Det må erverves større uteareal på noen skoler. Skogn og Åsen og Ytterøy er de klareste eksemplene på dette.
- Samarbeid med grunneiere for å få tilgang til gode utmarksområder i skolens nærhet er viktig.
- Kommunalsjef Oppvekst har hovedansvar for bruk av investeringsmidler, for å sikre bruk av midlene i tråd med intensjonene.

3. Økt vedlikehold.

Midler til vedlikehold av skolebygg bør komme opp på normnivå for å holde bygningsmassen i stand, og at Bygg og eiendom lager plan for hva dette vil koste. Konkret foreslår gruppa at avsetning til vedlikehold av skolebygg økes i økonomiplanperioden i forhold til tidligere avsetninger. Sanitære rom bør spesielt prioriteres.

10 OPPFØLGING

Skolebruksplanen skal justeres årlig som en del av arbeidet med økonomiplanen. Kommunalsjef oppvekst har ansvar for dette arbeidet.. Momenter og kriterier for justering er utvikling i elevtall, status bygninger, uteområder og statlige føringer. Spesielt utvikling i innføring av skolemåltid er viktig.

Skolebruksplanen bør gjennomgås når det anses nødvendig ut fra at rammevilkåra har endra seg.

11 REFERANSER OG KILDER

Sollien, Tone Horne (Asplan Viak), 2009:

http://www.skoleanlegg.utdanningsdirektoratet.no/asset/2027/1/2027_1.pdf

”Skolemiljø for læring – veileder for skoleeiere” (Jerkø m.fl. 2006)

Statistisk Sentralbyrå, befolkningsprognoser 2008

<http://www.ssb.no/tabell/02>

12 VEDLEGG

Vedlegg 1: Prognose elevtall og klasser på den enkelte skole

Vedlegg 1 b: Sum elevtall og klasser på den enkelte skole

Vedlegg 2: Alternative strukturendringer, klassetall og innsparing i klassetall

Vedlegg 3: Beregning av økonomiske effekter ved alternative strukturendringer

Vedlegg 4: Spørreunde etter tidligere nedlegginger

Vedlegg 5: Innspill fra elevråd, FAU, ansatte.